

<p>Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid Afdeling “Sociale Zekerheid”</p>
--

SCSZG/17/159

**BERAADSLAGING NR. 17/069 VAN 5 SEPTEMBER 2017 OVER DE MEDEDELING
VAN PERSOONSgegevens DOOR INSTELLINGEN VAN SOCIALE ZEKERHEID
AAN SOCIAAL VERZEKERDEN NA TUSSENKOMST VAN DE VOOGDIJMINISTER**

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, in het bijzonder artikel 15, § 1;

Gelet op het rapport van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid van 14 augustus 2017;

Gelet op het verslag van de voorzitter.

A. ONDERWERP

1. Bij zijn advies nr. 94/07 van 10 mei 1994 heeft het Toezichtscmité, de voorganger van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid, zich uitgesproken over de mededeling van persoonsgegevens aan politiek mandatarissen. Het stelde vast dat sociaal verzekerden voor het oplossen van hun problemen op het vlak van de sociale zekerheid soms rechtstreeks een beroep doen op politiek mandatarissen, zoals ministers en parlementsleden, maar dat dan uiteindelijk enkel de bevoegde instellingen van sociale zekerheid oplossingen voor die problemen kunnen bieden. Het moest daarbij oordelen over de wijze waarop de bevoegde instellingen van sociale zekerheid feed-back kunnen verschaffen (rechtstreeks aan de sociaal verzekerden of aan de door hen geraadpleegde politiek mandatarissen) en beschouwde elke mededeling van persoonsgegevens aan politiek mandatarissen zonder zijn uitdrukkelijk toestemming als onwettig.
2. Bij zijn advies nr. 95/01 van 10 januari 1995 heeft het Toezichtscmité zijn standpunt dienaangaande verfijnd voor wat betreft de mededeling van persoonsgegevens over sociaal verzekerden aan ministers. Het oordeelde dat een minister niet als dusdanig kan worden beschouwd als een wettelijke vertegenwoordiger van een sociaal verzekerde en dat als een aanvraag tot mededeling van persoonsgegevens wordt ingediend door een minister tot wie de sociaal verzekerde zich rechtstreeks heeft gericht een onderscheid moet worden gemaakt tussen de volgende gevallen.

3. Indien de vraag die de sociaal verzekerde aan de minister richt betrekking heeft op een materie die behoort tot de bevoegdheid van een dienst waarvoor de minister verantwoordelijk is, treedt hij op als verantwoordelijke voor deze materie en niet als politiek mandataris. De bevoegde diensten van de administratie mogen het ontwerp van antwoord aan de sociaal verzekerde zonder voorafgaande machtiging ter ondertekening aan de minister voorleggen.
4. Indien de vraag die de sociaal verzekerde aan de minister richt betrekking heeft op een materie die behoort tot de bevoegdheid van een openbare instelling van sociale zekerheid die onder zijn toezicht staat, moet die openbare instelling van sociale zekerheid de persoonsgegevens rechtstreeks aan de sociaal verzekerde meedelen. In dat geval moet de minister als een derde worden beschouwd en kan hij de persoonsgegevens in beginsel niet zelf ontvangen. Hij kan wel door de openbare instelling van sociale zekerheid op de hoogte worden gebracht van het feit dat een gevolg werd verleend aan de aanvraag van de sociaal verzekerde.
5. Indien de vraag die de sociaal verzekerde aan de minister richt betrekking heeft op een materie die niet behoort tot zijn bevoegdheid mogen de persoonsgegevens hem niet worden meegedeeld (behalve indien daartoe uitdrukkelijk een machtiging wordt verleend) en worden de persoonsgegevens rechtstreeks door de bevoegde actor aan de betrokkene meegedeeld.
6. Het College van de Openbare Instellingen van Sociale Zekerheid heeft het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid verzocht om zich uit te spreken over het hogervermelde standpunt van het Toezichtscomité over vragen die sociaal verzekerden aan ministers richten over materies die behoren tot de bevoegdheid van openbare instellingen van sociale zekerheid die onder hun toezicht staan. De aanleiding was een vraag van een sociaal verzekerde die de minister van Werk aan de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie heeft overgemaakt met het oog op de voorbereiding door laatstgenoemde van een door eerstgenoemde te versturen antwoord.
7. In een brief aan het College van de Openbare Instellingen van Sociale Zekerheid over deze materie werpt de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid op dat de hogervermelde adviezen van het Toezichtscomité niet meer van toepassing zouden zijn vermits sindsdien het statuut van de openbare instellingen van sociale zekerheid grondig is veranderd.
8. In dezelfde brief wordt ook verwezen naar beraadslaging nr. 95/58 van 24 oktober 1995, gewijzigd op 12 mei 1998, waarbij het Toezichtscomité een algemene machtiging verleende voor de mededeling van persoonsgegevens door instellingen van sociale zekerheid aan personen die als impliciete lasthebber van de betrokkenen kunnen worden beschouwd. Impliciete lastgeving wordt afgeleid uit bepaalde feiten die doen vermoeden dat de persoon die voor rekening van de titularis van de persoonsgegevens optreedt van hem de machtiging heeft gekregen om in zijn naam op te treden. De federale overheidsdienst Sociale Zekerheid oordeelt dat als een sociaal verzekerde een vraag tot de voogdijminister van de bevoegde openbare instelling van sociale zekerheid richt, die voogdijminister als impliciete lasthebber van de betrokkene kan worden beschouwd en bijgevolg wel degelijk zelf ook de persoonsgegevens van de betrokkene mag verwerken.

B. BEHANDELING

9. Het betreft een mededeling van persoonsgegevens die krachtens artikel 15, § 1, van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* een principiële machtiging van de afdeling sociale zekerheid van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid vergt.
10. Indien een sociaal verzekerde zich voor de behandeling van een probleem inzake sociale zekerheid waarmee hij wordt geconfronteerd tot de voogdijminister van een openbare instelling van sociale zekerheid bevoegd voor de thematiek in kwestie richt en die voogdijminister de vraag vervolgens doorstuurt naar die openbare instelling van sociale zekerheid, moet die laatste het antwoord rechtstreeks aan de betrokkene bezorgen, zonder verdere tussenkomst van de eerste. Voor zover zij bevoegd is voor de toepassing van een bepaald aspect van de sociale zekerheid moet een openbare instelling van sociale zekerheid dus zelf feed-back verschaffen aan de betrokken sociaal verzekerde en mag zij de initieel gecontacteerde voogdijminister enkel op de hoogte brengen van het feit dat er een gevolg aan de vraag van de betrokkene werd gegeven, zonder daarbij een kopie van het antwoord toe te voegen.
11. Aldus bevestigt de afdeling sociale zekerheid van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid het standpunt dat het Toezichtscomité destijds heeft ingenomen met betrekking tot de problematiek in kwestie.
12. Wat betreft de opmerking dat de adviezen nr. 94/07 van 10 mei 1994 en nr. 95/01 van 10 januari 1995 als dusdanig niet meer van toepassing zouden zijn omdat het statuut van de openbare instellingen van sociale zekerheid daarna is veranderd, wil het sectoraal comité benadrukken dat het toenmalige standpunt van het Toezichtscomité betrekking had op de “openbare instellingen van sociale zekerheid” in de zin van artikel 2 van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* en vanzelfsprekend niet op de “openbare instellingen van sociale zekerheid” bedoeld in het koninklijk besluit van 3 april 1997 *houdende maatregelen met het oog op de responsabilisering van de openbare instellingen van sociale zekerheid, met toepassing van artikel 47 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels*, dat pas enkele jaren later werd genomen. De responsabilisering in de sociale zekerheid heeft geen gevolgen voor de toepassing van de beginselen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Zoals steeds mogen persoonsgegevens enkel worden verwerkt voor bepaalde doeleinden (finaliteit), door de actoren die voor de realisatie van die doeleinden bevoegd zijn (proportionaliteit). De voogdijminister van een openbare instelling van sociale zekerheid oefent enkel controle uit op haar werking maar kan niet in haar plaats de toegekende bevoegdheden uitoefenen.
13. Het sectoraal comité is voorts van oordeel dat als een sociaal verzekerde aan een minister een vraag richt over een materie die behoort tot de bevoegdheid van een openbare instelling van sociale zekerheid die onder zijn toezicht staat, die minister niet als zijn impliciete lasthebber kan worden beschouwd. De sociaal verzekerde kan zich weliswaar richten tot een politiek mandataris en hem verzoeken om tussen te komen maar in het geval waarover het sectoraal comité zich momenteel moet uitspreken, wordt die politiek mandataris eerder gecontacteerd omdat hij volgens de sociaal verzekerde als minister bevoegd voor een bepaalde materie ook zelf de problemen met betrekking tot die materie kan oplossen.

14. Volgens het sectoraal comité is de minister in dat geval geen lasthebber (een persoon die voor rekening van de betrokkene de bevoegde instanties contacteert) maar een door de betrokkene zelf als bevoegde instantie beschouwde partij (een persoon die door de sociaal verzekerde verondersteld wordt om zijn problemen autonoom te kunnen oplossen). Het Toezichtscomité stelde in zijn beraadslaging nr. 95/58 van 24 oktober 1995, gewijzigd op 12 mei 1998, overigens al vast dat een impliciete lastgeving enkel kan worden vermoed *“bij vakbonden, ziekenfondsen, zelfstandigenorganisaties en verenigingen van gehandicapten of van gepensioneerden, wat hun leden betreft, of ook nog voor het Koninklijk Paleis, wat de personen betreft die zijn tussenkomst hebben gevraagd”*.

Om deze redenen, bevestigt

de afdeling sociale zekerheid van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid

het standpunt van het Toezichtscomité vervat in diens adviezen nr. 94/07 van 10 mei 1994 en nr. 95/01 van 10 januari 1995.

Als een sociaal verzekerde zich voor de behandeling van een probleem inzake sociale zekerheid waarmee hij wordt geconfronteerd tot de voogdijminister van een openbare instelling van sociale zekerheid bevoegd voor het thema in kwestie richt en die voogdijminister de vraag doorstuurt naar die openbare instelling van sociale zekerheid, moet die laatste het antwoord rechtstreeks aan de betrokkene bezorgen, zonder verdere tussenkomst van de eerste. De openbare instelling van sociale zekerheid mag haar voogdijminister enkel meedelen dat er een gevolg aan de vraag van de betrokkene werd gegeven, zonder een kopie van het antwoord toe te voegen.

Yves ROGER
Voorzitter

De zetel van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op volgend adres: Willebroekkaai 38 – 1000 Brussel (tel. 32-2-741 83 11).